

LR Finansų ministerijai
El. paštu Sigitas.Miskinis@finmin.lt

2020-10-29

DĖL PAKLAUSIMO

Atsakydami į 2020-10-27 d. el. paštu gautą užklausą, pažymime, kad bendras Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) ir Lietuvos verslo konfederacijos (LVK) 2020-10-16 d. raštas (toliau – Raštas) su pasiūlymais gimė biotechnologijų sektoriuje veikiančių įmonių, kurias atstovauja LPK ir LVK, bei Lietuvos biotechnologų asociacijos, esančios LPK nare, iniciatyva. Rengiant Raštą, taip pat buvo diskutuota ir su akademinės bendruomenės atstovais.

Rašte minima priemonė „Biotechnologijos srities pramonės plėtra Lietuvoje“, mūsų nuomone, neatliepia sektoriaus poreikių dėl daugelio aspektų:

- dėl gerokai per mažos savo apimties, nes biotechnologijų sektorius yra labai imlus kapitalo, žmogiškosioms investicijoms, komercializavimo paslaugų kaštams, ilgiems komercializavimo procesams;
- dėl galimo lėšų panaudojimo būdo, kuriame neskatinama privati iniciatyva bei bendra komercinė nauda iš intelektualinės nuosavybės su universitetais (dabar universitetams dėl esamų priemonių nelankstumo ir trūkumo paprasčiau tiesiog parduoti paslaugas užsienio užsakovams, nekuriant jokios Intelektinės Nuosavybės, o tai yra tiesiog „pigus protų pardavimas“);
- dėl projektų atrankos sistemos (iš esmės valstybės tarnautojams paliekama spręsti dėl projektų gyvybingumo, kai pasaulyje vienintelis tikras esminis veiklos rodiklis yra rinkos vertinimas – užsakovų arba rizikos kapitalo investuotojų susidomėjimas kuriamu produktu);
- dėl kaštų-naudos analizės ir sėkmės rodiklių nebuvimo (neaišku, kaip projektų tikslai prisidės prie Lietuvos BVP augimo, komercinių tikslų iš esmės nėra);
- dėl mažo Lietuvos biotechnologijų sektoriaus žaidėjų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) srityje buvimo nėra pritaikytos ir reguliuojančių institucijų kompetencijos, tą taip pat reikia finansuoti;
- dėl mažo Lietuvos biotechnologijų sektoriaus žaidėjų skaičiaus sunku pritraukti privačius investuotojus, tam reikia „klasterio“ požiūrio, tuomet vietoje išaugintus startuolius jau lengviau yra parduoti užsienio fondams ir strateginiams investuotojams, nes „greenfield“ investicijų Lietuvoje jie, tikėtina, nedarys. O vietos startuoliams reikia kapitalo, šis sektorius yra labai imlus kapitalui, o rizika didelė, čia yra galimas aktyvesnis valstybės vaidmuo;
- dėl to, kad kaip minima rašte, ji nespėndžia Lietuvoje pagrindinės šio sektoriaus problemos – negebėjimo mokslinių-fundamentinių žinių paversti į komerciškai patrauklius produktus ir juos komercializuoti globaliai. Tam reikalinga CRO (angl. Contract Research Organisation) išlaidas finansuoti, o tai yra brangu ir reikalauja tarptautinio lygio talentų ir paslaugų teikėjų įsitraukimo.

Rašte pateikti pastebėjimai kelia abejones tik dėl šios vienos priemonės turinio. Raštu nesiekėme įvertinti viso DNR plano. Tačiau manome, kad panašių pastabų būtų galima pateikti ir dėl kitų sektorių, kitų priemonių.

Rašto tikslas – pasiekti, kad būtų sutarta valstybinė biotechnologijų sektoriaus strategija, tuomet planuojant ir skirstant tiek DNR plano, tiek kitų viešojo finansavimo programų lėšas, priemonės būtų parengiamos tokios, kurios būtų tinkamos aiškiai sutartų strateginių tikslų pasiekimui. Priešingu atveju, investavus tiek dideles, tiek mažas sumas netinkamai, nebus pasiektas joks esminis efektas Lietuvos BVP iš biotechnologijų sektoriaus augimui.

Sektorius norėtų įsitraukimo tiek ruošiant biotechnologijų strategiją, tiek priemones jos įgyvendinimui. Taip pasiektume aiškų strateginių tikslų įvardinimą, priemonių parinkimą pagal siekiamus tikslus, didesnę dėmesį MTEP veikloms (ypač vėlesniems TPL etapams), kaštų ir naudos analizės principų taikymą. Tada bus galima saugiai didinti finansavimą sektoriui, ir jis tada tikrai sukurs didelę pridėtinę vertę Lietuvos BVP.

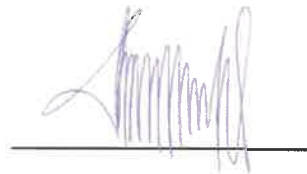
Tikimės socialinių partnerių įtraukimo ruošiant ir tvirtinant tokią strategiją ir priemones, idant išsigrynintumėm konkrečius poreikius, tikslus ir siekiamus rezultatus. Taip pat siūlome savo pagalbą iš esmės peržiūrėti DNR planą ir ateities viešojo finansavimo priemones, nukreipiant investicijas į didelę pridėtinę vertę Lietuvos BVP kuriančius sektorius. Biotechnologijų sektorius yra atsparus pandemijai, orientuotas į eksportą, prisideda prie pasaulinių tendencijų gyvybės mokslų srityje, yra tvarus verslas.

Pagarbiai

Ričardas Sartatavičius

Lietuvos pramonininkų konfederacijos
generalinis direktorius

Andrius Romanovskis

Lietuvos verslo konfederacijos
prezidentas